

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 15 Febr. 1868, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om lindring i den en del Kronoskatte gatuhus åliggande dagsverksskyldighet till Kungsgården Hjelmshult.

(I. A.)

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 264) har Herr *Ola Jönsson* anført, hurusom, sedan, i anledning af gjorda framställningar om lindring i den en del Kronoskatte gatuhus åliggande dagsverksskyldighet till Förste Majors- eller Öfverstelöjtnants-bostället vid Skånska Husar regementet, Kungsgården Hjelmshult i Allerums socken, Luggude härad och Malmöhus län, Rikets åren 1859 och 1860 församlade Ständer beslutat öfverlemna åt Kongl. Maj:t afgörandet af denna fråga, egarne af omförmälda gatuhus hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit om lindring uti ifrågavarande dagsverks-skyldighet, så att den komme att bestämmas i enlighet med ett till Kongl. Maj:t ingifvet förslag, eller, om sådant icke bifölles, att Kongl. Maj:t täcktes anbefalla undersökning till utrönande af den arbetsskyldighet hvarterda gatuhuset i mån af dess bättre eller sämre beskaffenhet billigtvis borde åläggas. Efter inhemtande af Kongl. Arméförvaltningens och Kongl. Kammar-kollegii utlåtande samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes och vederbörande indelningshafvares yttrande i frågan, fann, vid underdånig föredragning deraf den 18 Januari 1867, Kongl. Maj:t icke skäl att berörda ansökning i nåder bifalla. Då emellertid motionären hade sig bekant, att genom de till Kongl. Maj:t i ärendet ingifna handlingar fullkomligt ådagalades, att ifrågavarande lägenheters beskaffenhet vore sins emellan högst olika, så att exempelvis till en sådan lägenhet icke hörde mera än 2 à 3 tunnland jord, medan till en annan hörde närmare 20 tunnland af vida större bördighet än det förras, men arbetsskyldigheten för samtliga lägenheterna vore lika samt uppginge

årligen till 52 mansdagsverken på egen kost för hvardera, har motionären föreslagit, det Riksdagen ville antingen besluta lindring uti ifrågavarande dagsverksskyldighet i öfverensstämmelse med det till Kongl. Maj:t ingifna förslag, eller ock hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om undersökning på stället för utrönande af den dagsverksskyldighet, som hvar och en af ifrågavarande lägenheter enligt rättvisa och billighet borde åligga, samt derefter bevilja den lindring i dagsverksskyldigheten, hvartill undersökningen kunde föranleda.

Af de till Kongl. Maj:t i frågan ingifna handlingar, hvaraf Utskottet förskaffat sig kännedom, inhemtas, bland annat, att ifrågavarande lägenheters arbetskyldighet till Kungsgården Hjelmshult blifvit efter rättegång, genom Kongl. Maj:ts beslut den 26 Juni 1797, bestämd till det antal dagsverken, som den allt sedermera utgjort, nemligen ett dagsverke i veckan af hvardera lägenheten, och att flera gatuhus i Skåne af ungefärligen lika värde med de ifrågavarande fortfarande till bostället Svabesholm i Christianstads län utgöra enahanda dagsverksskyldighet, eller ock löst sig derifrån på samma villkor, som varit egarne af ifrågavarande gatuhus, erbjudna, nemligen att för dagsverkerna erlægga lösen efter markegångspris. Med hänsyn härtill och då samtliga omförmälda gatuhus, med undantag af ett enda, hvarom här icke är särskild fråga, blifvit till skatte försålda med förbehåll om deras arbetsskyldighet, som, ehuru enligt egarnes egen önskan ännu utgående in natura, likväl måste hafva antagit egenskapen af grundränta, hvilken vid lägenheternas förvärfvande tagits i beräkning vid köpeskillingens bestämmande, anser Utskottet, om ock icke förnekas kan, att dagsverksskyldigheten icke befinnes lämpad i förhållande till de olika lägenheternas inbördes värde och storlek, någon jemkning af denna skyldighet lägenheterna sins emellan författningsenligt icke kunna ega rum, hvadan Utskottet finner den af motionären föreslagna undersökning gagnlös, så vidt icke dermed åsyftas en nedsättning af dagsverksskyldigheten i det hela, hvilket åter skulle framkalla så väl ersättningsanspråk från indelningshafvarens sida, som ock anspråk från andra dagsverksskyldige hemman och lägenheter på lindring uti denna skyldighet, antingen den utgöres in natura eller utgår i penningar, och banan en gång beträdd skulle svärligen föra till annat än en allmän skattejemkning.

I betraktande af hvad Utskottet sålunda anfört, får Utskottet hemställa, att motionärens förevarande framställning icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 15 Februari 1868.

Arr. Fr:son Posse.
